

Uchwała Komisji Habilitacyjnej

z dnia 15 lutego 2024 r.

powołanej w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego

w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki prawne

wszczętym na wniosek dr. Anny Kapały

§ 1

Komisja habilitacyjna, powołana w części składu przez Radę Doskonałości Naukowej (4 członków komisji habilitacyjnej, w tym przewodniczącego i 3 recenzentów) oraz w pozostałej części przez Radę Naukową Dyscypliny Nauki Prawne Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, działając na podstawie art. 221 ust. 10 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 742), po zapoznaniu się z recenzjami i dokumentacją wniosku, **wyraża pozytywną opinię w sprawie nadania dr Annie Kapale stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauki społeczne w dyscyplinie nauki prawne**, albowiem osiągnięcia naukowe dr Anny Kapały stanowią znaczny wkład w rozwój dyscypliny naukowej nauki prawne, a aktywność naukowa dr Anny Kapały może być uznana za istotną, przez co spełnione zostały przesłanki warunkujące nadanie stopnia doktora habilitowanego, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt 1-3 wskazanej ustawy.

UZASADNIENIE

Niniejsze postępowanie zostało wszczęte na wniosek dr Anny Kapały z dnia 27 kwietnia 2023 r. o przeprowadzenie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki prawne. Wniosek został skierowany do Rady Naukowej Dyscypliny Nauki Prawne Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (dalej: **Rada Naukowa**), za pośrednictwem Rady Doskonałości Naukowej (dalej: **Rada Doskonałości**) (pismo Rady Doskonałości do Rektora Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu z dnia 5 maja 2023 r.)

Uchwałą z dnia 30 maja 2023 r. nr 86/2022/2023 Rada Naukowa wyraziła zgodę na przeprowadzenie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki prawne dr Annie Kapale.

Rada Doskonałości Naukowej na posiedzeniu w dniu 26 czerwca 2023 r. dokonała wyznaczenia części składu komisji habilitacyjnej. Wyznaczonymi osobami do składu komisji habilitacyjnej zostali:

1. Przewodniczący komisji: prof. dr hab. Paweł Czechowski (Uniwersytet Warszawski)
2. Recenzent dr hab. Paweł Wojciechowski, prof. UW
3. Recenzentka dr hab. Elżbieta Klat-Górska, prof. UW
4. Recenzentka dr hab. Izabela Lipińska, prof. UPP
5. Recenzent dr hab. Radosław Pastuszko, prof. UMCS

Uchwałą z dnia 26 września 2023 r. uchwałą nr 120/2022/2023, Rada Naukowa powołała komisję habilitacyjną (dalej: **Komisja habilitacyjna**) w składzie:

1. Przewodniczący komisji: prof. dr hab. Paweł Czechowski (Uniwersytet Warszawski)
2. Recenzent dr hab. Paweł Wojciechowski, prof. UW
3. Recenzentka Elżbieta Klat-Górska, prof. UW
4. Recenzentka dr hab. Izabela Lipińska, prof. UPP
5. Recenzent dr hab. Radosław Pastuszko, prof. UMCS
6. Sekretarz dr hab. Katarzyna Leśkiewicz, prof. UAM
7. Członek Komisji prof. dr hab. Roman Budzinowski (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu)

Następnie recenzje zostały przesłane na adres Dziekana Wydziału Prawa i Administracji w Poznaniu:

1. dr hab. Elżbieta Klat-Górska, prof. UW – recenzja z dnia 29.11.2023 r.
2. dr hab. Izabela Lipińska, prof. UPP – recenzja z dnia 12.12.2023 r.
3. dr hab. Paweł Wojciechowski, prof. UW – recenzja z dnia 13.11.2023 r.
4. dr hab. Radosław Pastuszko, prof. UMCS – recenzja z dnia 10.12.2023 r.,

Wszystkie recenzje zawierają pozytywną ocenę dorobku naukowego Habilitantki z jednoznaczными konkluzjami, że dr Anna Kapała spełniła ustawowe przesłanki do uzyskania stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki prawne. Pozytywne wnioski z recenzji zostały powtórzone przez recenzentów podczas publicznego kolokwium habilitacyjnego w dniu 15 lutego 2024 roku. Wszyscy członkowie Komisji habilitacyjnej dokonali oceny dorobku i osiągnięć Habilitantki.

W szczególności **dr hab. Elżbieta Klat-Górska prof. UWr** stwierdziła w recenzji, że zarówno problematyka określana jako krótkie łańcuchy dostaw (przede wszystkim żywności), jak i zagadnienia odnoszące się do lokalnych systemów żywnościowych od wielu lat są bardzo ważne przede wszystkim z uwagi na konieczność zapewnienia społecznej stabilności żywnościowej i dochodowej oraz stworzenia optymalnych warunków dla aktywności zawodowej rolników. Jednocześnie te kwestie mają niebagatelne znaczenie społeczno-gospodarcze ze względu na ciągły rozwój rynków produktów ekologicznych oraz zwiększający się popyt na produkty lokalne i regionalne, a w szczególności między innymi ze względu na fakt, że turyści coraz częściej zamiast wyjazdów krajoznawczych i wypoczynkowych wybierają wyjazdy tematyczne, jak np. kulinarne, winiarskie (enoturystyka), czy piwne (biroturystyka). Przy tym wskazana problematyka jest niezwykle istotna również ze względu na permanentne zmiany świadomości konsumentów dotyczące wiedzy o pochodzeniu produktu. Z tych powodów problematyka krótkich łańcuchów dostaw i lokalnych systemów żywnościowych jest elementem programów wsparcia dla wsi i rolnictwa, które aktualnie ujęto w Krajowym Planie Strategicznym (KPS) dla Wspólnej Polityki Rolnej (WPR) na lata 2023-2027 oraz w Krajowym Planie Odbudowy i Zwiększenia Odporności (KPO).

Zdaniem dr hab. Prof. UWr Elżbiety Klat-Górskiej, dokonany przez Habilitantkę wybór tematu należy uznać zatem za trafny, tym bardziej, że po pierwsze nie był on w polskiej doktrynie prawniczej tak dogłębnie analizowany i po drugie Habilitantka dostrzegła potrzebę interdyscyplinarnej analizy problematyki zaprezentowanej w tytule monografii. Trafnie Habilitantka, formułując temat monografii, połączyła problematykę krótkich łańcuchów dostaw (dalej w skrócie także KŁD) oraz problematykę lokalnych systemów żywnościowych (dalej w skrócie także LSŻ) i dokonała ich analizy w ramach studium prawno-porównawczego. W ten sposób bowiem w bardzo klarowny sposób określiła obszar przedmiotu interdyscyplinarnych badań. Przy tym na uwagę zasługuje omówienie poglądów nie tylko przedstawicieli polskiej doktryny, ale również przedstawicieli doktryny włoskiej, francuskiej i amerykańskiej oraz prezentowanie prawidłowo dobranych przykładów z praktyki.

Habilitantka przyjęty przez siebie zakres badawczy postanowiła opracować przy wykorzystaniu podstawowej metody dogmatycznej (co jest typowe dla badań w obszarze nauk prawnych) oraz metody prawno-porównawczej. Przedstawiona w pracy problematyka ma charakter interdyscyplinarny, wymagający analizy regulacji należących do różnych gałęzi i dziedzin w systemie prawa. Przy tym habilitantka trafnie wskazała na konieczność nawiązania do teorii prawa rolnego i żywnościowego, a także nauk zajmujących się problematyką systemów żywnościowych i gospodarki żywnościowej. Natomiast odniesienie się do różnych

porządków prawnych może stanowić podstawę oceny polskich rozwiązań. Wskazane metody badawcze należy uznać zatem za prawidłowe.

W pracy widać także nawiązanie do funkcjonalnej i systemowej wykładni aktualnego ustawodawstwa, co jest prawidłowe, a przy tym habilitantka przeanalizowała rozległą literaturę obcojęzyczną oraz orzecznictwo międzynarodowych trybunałów.

Jednak krytycznie należy ocenić, że zarówno wyznaczając wyjściowe założenia badawcze te o charakterze merytorycznym i te mające charakter metodologiczny, jak i w kolejnych rozdziałach prowadząc analizy badawcze, Habilitantka nie odniosła się - choćby ogólnie - do problemu gromadzenia, magazynowania i usuwania odpadów powstałych w związku z funkcjonowaniem KŁD i LSŻ oraz nie zwróciła uwagi na ustawowe wymagania, jakim powinny odpowiadać opakowania wprowadzane do obrotu poprzez KŁD i LSŻ i nie określiła zasad postępowania z opakowaniami oraz odpadami opakowaniowymi, czy zasad ustalania i pobierania opłaty produktowej oraz opłaty recyklingowej. Te zagadnienia mają przecież niebagatelne znaczenie dla zmniejszenia ilości i szkodliwości dla środowiska materiałów i substancji zawartych w opakowaniach i odpadach opakowaniowych. Wpływają także na podejmowanie decyzji o rodzaju aktywności zawodowej.

Dr hab. Elżbieta Klat – Górska, prof. Uwr stwierdziła także, że niestety bardzo niewiele uwagi poświęcono również ochronie konsumenta (np. strony 151 - 152), a w szczególności kwestia rękojmi i gwarancji w wypadku sprzedaży produktów rolnych przetworzonych bądź nieprzetworzonych nie została wskazana wśród założeń badawczych, a następnie np. w rozdziale IV monografii). Truizmem jest bowiem stwierdzenie, że rozwój KŁD i LSŻ jest uzależniony od zainteresowania konsumenta lokalnym rynkiem. Pani Profesor Elżbieta Klat-Górska podkreśliła jednak, że pomimo podniesionych zastrzeżeń przedstawiona monografia jest rzetelnym opracowaniem i udanym dziełem naukowym. Prezentowana monografia stanowi w opinii Pani Profesor Elżbiety Klat-Górskiej znaczny wkład w rozwój nauki prawa żywnościowego oraz prawa rolnego i spełnia w tym zakresie wymogi art. 219 ust. 1 pkt 2a, w związku z art. 221 ust. 8 ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Przy tym aktywność naukowa Habilitantki jest niezwykle interesująca i generalnie wartościowa, zwłaszcza w zakresie publikacji naukowych i w zakresie szeroko pojętej dydaktyki, a także w zakresie współpracy z zagranicą oraz w zakresie projektów badawczych. Aktywność naukową habilitantki może zostać uznana za istotną w rozumieniu art. 219 ust. 1 pkt. 3 (w związku z art. 221 ust. 8) ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Dr hab. Izabela Lipińska prof. UPP stwierdziła w recenzji oraz w opinii wyrażonej podczas kolokwium, że przedłożony do oceny przez Kandydatkę dorobek, w tym w szczególności osiągnięcie naukowe w postaci monografii pt. *Krótkie łańcuchy dostaw i lokalne systemy żywnościowe – studium prawnoporównawcze* stanowią znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauki prawne, a zwłaszcza specjalności prawo rolne oraz żywnościowe.

Temat podjęty przez Habilitantkę jest istotny, właściwie uzasadniony, a ustalenia podjętych badań zapełniają widoczną lukę w literaturze przedmiotu, przez co mają swoiście nowatorski charakter. Został on twórczo rozpatrzony, wraz z oryginalnymi i istotnymi dla doktryny prawa konkluzjami, które obejmują udzielenie odpowiedzi na pytanie sformułowane w celu pracy. Habilitantka wyraziła również bardzo wartościowe postulaty *de lege ferenda*.

Treść pracy oraz koncept badawczy zawierają dojrzałe rozważania teoretycznoprawne, wolne od błędów rzeczowych. Można dowodnie stwierdzić, że pod względem merytorycznym Habilitantka w toku wywodów wykazała umiejętność samodzielnego opracowania istotnego tematu. Swoje poglądy zawsze ma dobrze uzasadnione i poparte doktryną prawniczą lub właściwymi źródłami innego typu. Warstwę źródłową recenzowanej monografii należy uznać za kompletną, podkreślając przy tym rzetelność przeprowadzonej kwerendy. Jednym z atutów pracy są znaczne aspekty komparatystyczne, a zastosowany przez Autorkę warsztat badawczy należy uznać za wybitny.

Prof. Izabela Lipińska stwierdziła, że przedstawiona do oceny monografia w znacznej mierze nie wyczerpuje całości problematyki, bo z istoty nie może, gdyż stanowi celowy i uporządkowany wywód, determinowany przyjętymi założeniami badawczymi. Niemniej pozostają obiektywne problemy natury prawnej, wymagające przeprowadzenia dalszych badań.

Prof. Lipińska wyraziła także opinię, że Habilitantka wykazuje się w pozostałym zakresie istotną aktywnością naukową. Dorobek naukowy Habilitantki jest zróżnicowany tematycznie i pod względem form publikacji. Jest ona autorką bądź też współautorką łącznie 56. prac. Publikuje ona w uznanych czasopismach krajowych oraz zagranicznych, a jej prace zostały opracowane na bardzo dobrym poziomie merytorycznym. Zaslugują one na uwagę nie tylko ze względu na wielość podjętych zagadnień, lecz również ich wagę i kompetentny sposób opracowania. Są to w większości prace przedstawiające określone

problemy naukowe w sposób oryginalny i twórczy, które są często cytowane. Przekłada się to na uzyskanie w środowisku autorytetu specjalisty w zakresie reprezentowanej dyscypliny naukowej oraz na rozpoznawalność. W przyszłości Habilitantka mogłaby rozszerzać swoją specjalność oraz podejmować problemy ogólniejsze, także o bardziej teoretycznym charakterze.

Aktywność naukowa Habilitantki jest znaczna, choć w jej dorobku naukowym zabrakło wypowiedzi w formie glos, zawierających naukowe komentarze, ukazujące punkty wyjścia, przebiegi rozumowania i konkluzje odnoszące się do orzeczeń wydanych w zakresie jej zainteresowań badawczych.

Niemniej kończąc z całym przekonaniem konstatuje, iż dr Anna Kapała spełnia warunki ustawowe do uzyskania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki prawne.

Dr hab. Radosław, prof. UMCS Pastuszko stwierdził w recenzji, a także podczas kolokwium habilitacyjnego w dniu 15 lutego 2024 r., że dorobek naukowy dr Anny Kapały należy uznać za spełniający wymagane kryteria i w pełni obrazuje pozytywny rozwój naukowy Habilitantki.

Wybór zakresu merytorycznego monografii zgłoszonej jako osiągnięcie naukowe należy ocenić bardzo pozytywnie. Łańcuchy dostaw żywności łączy trzy główne sektory: rolnictwo, przetwórstwo i sektor dystrybucji. Obejmują jednocześnie szeroki krąg podmiotów. Skomplikowana (wieloetapowa) struktura niektórych rozbudowanych łańcuchów może prowadzić do nieuczciwych praktyk handlowych oraz faktycznego pokrzywdzenia producentów rolnych, jak również małych przetwórców żywności. Krótkie łańcuchy dostaw żywności w których występuje identyfikowalność producenta i produktu, a liczba pośredników między rolnikiem a konsumentem jest minimalna lub zerowa stanowią interesujący środek wpływu społecznego, ekonomicznego oraz środowiskowego. Z kolei lokalne systemy żywnościowe – pojmowane jako systemy, w których produkcja, przetwarzanie, obrót i spożycie następuje na stosunkowo małym obszarze bezpośrednio dotyczą dystrybucji przez krótkie łańcuchy dostaw. Nie budzi wątpliwości, że podjęta tematyka jest istotną dla rozwoju nauki i dyscypliny.

Monografia autorstwa dr Anny Kapały jest analizą przedmiotu o istotnym znaczeniu naukowym, stanowi wypełnienie luki w kompleksowej analizie materii, realizuje założenia

badawcze w sposób rzetelny i nie budzący zastrzeżeń metodologicznych. Opracowanie charakteryzuje trafność tez i klarowność wywodów naukowych. Zawarte w nich analizy i konkluzje kończą się weryfikacją zgodną z obowiązującymi kanonami nauk prawnych. Przedstawione przez dr Annę Kapałę rozważania stanowią wartościowy element dyskursu naukowego wokół dobrze wybranego i opracowanego tematu, podkreślają doniosłość analizowanego problemu oraz interesujące, wieloaspektowe ujęcie zagadnienia.

Analizy przeprowadzone przez Habilitantkę poparte są przekonującą argumentacją i uzasadniają wniosek, że rozprawa z pewnością zasługuje na miano wnoszącej istotny wkład do nauki.

Pozostała aktywność dr Anny Kapały obejmuje kilkadziesiąt publikacji, również obcojęzycznych, udział w konferencjach naukowych, kilkukrotne staże naukowe i dydaktyczne, doświadczenia dydaktyczne. Działalność badawcza obejmuje kilka obszarów przedmiotowych i sfinalizowana jest wspomnianymi publikacjami, dobrze świadczącymi o sztuce warsztatowej i kompetencjach merytorycznych Habilitantki i w pełni odpowiadającymi przyjmowanym standardowo wymogom postępowania habilitacyjnego.

Prof. Radosław Pastuszko stwierdził, że całokształt dorobku naukowo-badawczego, dydaktycznego i organizacyjnego uprawnia do jednoznacznego stwierdzenia, że wniosek dr Anny Kapały o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych, dyscyplinie – nauki prawne jest w pełni uzasadniony.

Dr hab. Paweł Wojciechowski, prof. UW w recenzji oraz w wypowiedzi sformułowanej podczas kolokwium habilitacyjnego w dniu 15 lutego 2024 r., że dorobek naukowy i praca zasługują na pozytywną ocenę. Profesor Paweł Wojciechowski wskazał m.in. podczas kolokwium, że powinien się przyłączyć do wypowiedzi poprzednich. Książkę przeczytał z zainteresowaniem, jest ona bardzo aktualna. KŁD to nasza przyszłość w budowaniu strategii rozwojowych i zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego, stwierdził. To jest pewne, że wnioski z tej książki powinny być wykorzystane. Był pod wrażeniem znalezienia pewnego łącznika tych wątków, które są istotne. Konstrukcja pracy – wątki problemowe z nawiązaniem do celów – to pozwala dobrze zorientować się w pracy. Formy wsparcia i odrębnie potraktowane ułatwienia – bardzo adekwatny dobór instrumentów do problematyki. Ostatnia rzecz- pomysł, żeby wyjść od porównania rozwiązań w dwóch innych państwach i na tym tle ukazywać polskie rozwiązania, to doskonały pomysł i ciekawe ujęcie. Trochę zabrakło profesorowi rozwiązań z innych państw niż Włochy i Francja i to wzbudza Jego ciekawość, jak jest w innych państwach. Monografia w 100 procentach i więcej spełnia

wymogi ustawowe. Recenzent pozytywnie ocenił monografię dr Anny Kapały jak i Jej cały przedstawiony dorobek naukowy.

W konkluzji recenzji dr hab. Paweł Wojciechowski prof. UW stwierdził, że dr Anna Kapała posiada znaczny dorobek naukowy, a jej monografia pt. „Krótkie łańcuchy dostaw i lokalne systemy żywnościowe - studium prawnoporównawcze”, Lublin 2023” stanowi znaczny wkład w rozwój nauk prawnych, a w szczególności w rozwój doktryny prawa rolnego i żywnościowego. Tym samym w opinii Recenzenta spełnione zostały wymogi określone w art. 219 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, co uzasadnia podjęcie dalszych czynności w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego. Ocena dorobku naukowego dr Anny Kapały w pełni uzasadnia nadanie Jej stopnia doktora habilitowanego.

Podczas **posiedzenia Komisji habilitacyjnej dnia 15 lutego 2024 r.** wszyscy recenzenci podtrzymali wnioski zawarte w recenzjach. Pozostali członkowie komisji w osobach przewodniczącego - prof. dr hab. Pawła Czechowskiego, członka – prof. dr hab. Romana Budzinowskiego oraz sekretarza - dr. hab. Katarzyny Leśkiewicz, prof. UAM, stwierdzili, że zarówno dorobek naukowy, jak i przedstawiona monografia spełnia kryteria nadania stopnia doktora habilitowanego.

W ocenie wszystkich członków Komisji habilitacyjnej dr Anna Kapała spełniła wszystkie wymagania niezbędne do nadania Jej stopnia naukowego doktora habilitowanego (zgodnie z art. 219 ust. 1 Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce).

Kandydatka uzyskała na mocy uchwały w 2009 r. przez Radę Wydziału Prawa Uniwersytetu w Maceracie we Włoszech stopień naukowy doktora nauk prawnych w zakresie prawa. Stopień doktora z zakresu prawa był następnie nostryfikowany w 2011 r. na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (zaświadczenie z 3 czerwca 2011 r. potwierdzające nostryfikację).

W okresie po uzyskaniu stopnia doktora, do dnia wszczęcia postępowania habilitacyjnego, Habilitantka była aktywna naukowo, budując swój dorobek naukowy. Przedstawiona monografia stanowi w opinii Komisji Habilitacyjnej znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauki prawne, a Autorka Anna Kapała wykazała się też istotną działalnością naukową. W zakresie tej ostatniej był m.in. aktywny udział Habilitantki w konferencjach naukowych, w tym

zagranicznych, a także w programach Erasmus, czy członkostwo w liczących się organizacjach w tym międzynarodowych takich jak World Union of Agricultural Law For Agricultural Law and Food Law, czy krajowym Polskim Stowarzyszeniu Prawników Agrarystów zrzeszających naukowców – specjalistów prawa rolnego i żywnościowego.

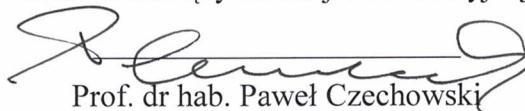
Biorąc pod uwagę sporządzone w postępowaniu recenzje oraz opinie członków Komisji habilitacyjnej, uwzględniając ocenę osiągnięcia naukowego kandydatki oraz aktywność naukową, a także przebieg **kolokwium habilitacyjnego o charakterze publicznym** w dniu 15 lutego 2024 r., **Komisja habilitacyjna na posiedzeniu przeprowadzonym stacjonarnie w głosowaniu jawnym, w obecności 7 członków podjęła uchwałę zawierającą pozytywną opinię w sprawie nadania dr. Annie Kapale stopnia doktora habilitowanego** w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauk prawnych, a więc zgodnie z wnioskiem Habilitantki.

Uzyskano następujące wyniki głosowania w tej sprawie: głosowało: 7, głosów za: 7, głosów przeciwnych: 0, głosów wstrzymujących się: 0.

§ 2

Na niniejszą uchwałę nie przysługuje zażalenie. Uchwała wchodzi w życie z dniem jej podjęcia.

Przewodniczący Komisji Habilitacyjnej

Prof. dr hab. Paweł Czechowski